

Bruxelles, 25.10.2024.
COM(2024) 480 final

2024/0284 (BUD)

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Njemačkoj i Italiji u vezi s poplavama koje su se dogodile 2024.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

Ova Odluka odnosi se na mobilizaciju Fonda solidarnosti Europske unije (dalje u tekstu „FSEU”) u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2012/2002¹ (dalje u tekstu „Uredba o FSEU-u”) u iznosu od 116 031 553 EUR radi pružanja pomoći Njemačkoj i Italiji u vezi s prirodnom katastrofom (poplavama) koja se dogodila 2024.

Uz mobilizaciju je priložen prijenos sredstava DEC br. 14/2024, u kojem se predlaže prijenos iznosa od 116 031 553 EUR iz pričuvne linije europske pričuve za solidarnost u operativnu proračunsku liniju FSEU-a, u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje.

2. INFORMACIJE I UVJETI

2.1 Njemačka – katastrofa velikih razmjera: poplave u južnoj Njemačkoj u svibnju 2024.

Njemačku su 30. svibnja 2024. pogodile obilne kiše koje su početkom lipnja uzrokovale ekstremne poplave u južnoj Njemačkoj.

Njemačka je nakon toga podnijela zahtjev za financijsku pomoć iz FSEU-a.

- (1) Njemačka je 20. kolovoza 2024. podnijela zahtjev za financijski doprinos iz FSEU-a za financiranje hitnih operacija i operacija oporavka nakon poplava u južnoj Njemačkoj u svibnju 2024.
- (2) Njemačka je podnijela zahtjev za doprinos iz FSEU-a u roku od 12 tjedana od nastanka prve štete uzrokovane katastrofom koja se dogodila 30. svibnja 2024. Zahtjev sadržava sve potrebne informacije iz članka 4. Uredbe o FSEU-u.
- (3) Katastrofa je prirodnog podrijetla i stoga je obuhvaćena područjem primjene FSEU-a.
- (4) Njemačka tijela ukupnu izravnu štetu nastalu kao posljedica katastrofe procjenjuju na 4 139,9 milijuna EUR. Komisija je prihvatila iznos od 4 131,6 milijuna EUR kao vjerodostojnu ukupnu izravnu štetu. Taj iznos premašuje prag za „prirodnu katastrofu velikih razmjera” za Njemačku u iznosu od 3 milijarde EUR u cijenama iz 2011., što odgovara iznosu od 3,8 milijardi EUR u cijenama iz 2024. Ta se katastrofa stoga može smatrati „prirodnom katastrofom velikih razmjera” u skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe o FSEU-u.
- (5) Ukupna izravna šteta temelj je za izračun iznosa financijskog doprinosa iz FSEU-a. Financijski doprinos može se upotrijebiti samo za hitne operacije i operacije oporavka od ključne važnosti, kako je definirano u članku 3. Uredbe o FSEU-u.
- (6) Njemačka nije zatražila isplatu predujma u skladu s člankom 4.a Uredbe o FSEU-u.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenog 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije (SL L 311, 14.11.2002., str. 3., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>) kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 661/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. (SL L 189, 27.6.2014., str. 143., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/661/oj>) i Uredbom (EU) 2020/461 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. ožujka 2020. (SL L 99, 31.3.2020., str. 9., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/461/oj>).

- (7) Savezne zemlje Bavarska i Baden-Württemberg 30. svibnja 2024. pogođene su obilnim kišama koje su početkom lipnja uzrokovale ekstremne poplave u južnoj Njemačkoj. Razine vode na mnogim mjestima bile su rekordno visoke, a izvanredno stanje proglašeno je u 18 bavarskih okruga. Zbog poplava je došlo do šest smrtnih slučajeva i popustilo je nekoliko brana u regiji pa je u nekoliko općina bilo nužno pokrenuti evakuacije i misije spašavanja. Poplave i naplavine oštetile su mostove, željezničke mreže i ceste, što je utjecalo na putovanja kopnom na pogođenim područjima. Došlo je do ozbiljnih poremećaja u željezničkom prijevozu, a u jednom je slučaju vlak sa 185 putnika iskočio iz tračnica zbog odrona tla.
- (8) Njemačka tijela nisu zatražila pomoć u okviru Mehanizma Europske unije za civilnu zaštitu (UCPM).
- (9) Njemačka je procijenila da troškovi operacija koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe o FSEU-u iznose 235 milijuna EUR te ih je prikazala raščlanjeno po vrsti operacija. Najveća skupina troškova hitnih operacija odnosi se na popravak infrastrukture i postrojenja u području energetike, vode, otpadnih voda, telekomunikacija, prometa, zdravstva i obrazovanja i iznosi 132 milijuna EUR. Druga po veličini skupina troškova odnosi se na uspostavu preventivne infrastrukture i mjera za zaštitu kulturne baštine i iznosi 72,9 milijuna EUR. Treća po veličini skupina troškova odnosi se na pružanje privremenog smještaja i službe spašavanja i iznosi 27,5 milijuna EUR. Troškovi raščišćavanja područja pogođenih katastrofom iznose 2,6 milijuna EUR.
- (10) Njemačka je zakonom o upravljanju vodama u potpunosti prenijela Direktivu 2007/60/EZ² u nacionalno zakonodavstvo. Provedba tog zakona prati se na razini saveznih zemalja.
- (11) Na dan kad je podnijela zahtjev, protiv Njemačke se nije vodio postupak zbog povrede zakonodavstva Unije u vezi s prirodom katastrofe.
- (12) Njemačka tijela navela su da je osiguranjem pokrivena prvenstveno šteta u privatnim kućanstvima i poduzećima, ali ne i šteta u javnom sektoru. Stoga nisu navela da su prihvatljivi troškovi pokriveni osiguranjem.

2.2 Italija – regionalna katastrofa: poplave u regiji Valle d’Aosta

Italija je 29. lipnja 2024. pretrpjela snažne oluje koje su uzrokovale prelijevanje rijeka i potoka u Autonomnoj regiji Valle d’Aosta.

Italija je nakon toga podnijela zahtjev za financijsku pomoć iz FSEU-a.

- (1) Italija je 20. rujna 2024. podnijela zahtjev za financijski doprinos iz FSEU-a za financiranje hitnih operacija i operacija oporavka nakon poplava koje su se dogodile 29. lipnja 2024. u Autonomnoj regiji Valle d’Aosta.
- (2) Italija je podnijela zahtjev za doprinos iz FSEU-a u roku od 12 tjedana od nastanka prve štete uzrokovane katastrofom koja se dogodila 29. lipnja 2024. Zahtjev sadržava sve potrebne informacije iz članka 4. Uredbe o FSEU-u.

² Direktiva 2007/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o procjeni i upravljanju rizicima od poplava, SL L 288, 6.11.2007., str. 27.

- (3) Katastrofa je prirodnog podrijetla i stoga je obuhvaćena područjem primjene FSEU-a.
- (4) U zahtjevu je događaj predstavljen kao „regionalna prirodna katastrofa” iz članka 2. stavka 3. Uredbe o FSEU-u, prema kojem je to prirodna katastrofa koja je prouzročila izravnu štetu u nekoj regiji na razini NUTS 2 prihvatljive države članice veću od 1,5 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) te regije. Talijanska tijela ukupnu izravnu štetu nastalu kao posljedica katastrofe procjenjuju na 158,39 milijuna EUR. Taj iznos premašuje navedeni primjenjivi prag za „regionalnu katastrofu”, koji za regiju Valle d’Aosta u 2024.³ iznosi 71,05 milijuna EUR.
- (5) Ukupna izravna šteta temelj je za izračun iznosa financijskog doprinosa iz FSEU-a. Financijski doprinos može se upotrijebiti samo za hitne operacije i operacije oporavka od ključne važnosti, kako je definirano u članku 3. Uredbe o FSEU-u.
- (6) Italija nije zatražila isplatu predujma u skladu s člankom 4.a Uredbe o FSEU-u.
- (7) Velika količina padalina zbog snažnih oluja 29. lipnja 2024. uzrokovala je prelijevanje rijeka i potoka. Velike poplave znatno su oštetile infrastrukturu i poremetile pružanje usluga, što je dovelo do izolacije zajednica u Autonomnoj regiji Valle d’Aosta. Poplave su pogodile 58 % općina u regiji Valle d’Aosta. Poplavljeno je oko 66 % ukupne površine te regije. Najteže je bilo u općinama Aymavilles, Cogne i Valtournenche. Više od 52 000 stanovnika i 4800 poduzeća izravno je pogođeno tom katastrofom.
- (8) Talijanska tijela nisu zatražila pomoć u okviru Mehanizma Europske unije za civilnu zaštitu (UCPM). Međutim, talijanski Odjel za civilnu zaštitu redovito izvješćuje Koordinacijski centar za odgovor na hitne situacije (ERCC) Glavne uprave Europske komisije za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći o napretku aktivnosti upravljanja katastrofom.
- (9) Italija je procijenila da troškovi operacija koje su prihvatljive na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe o FSEU-u iznose 39 milijuna EUR te ih je prikazala raščlanjeno po vrsti operacija. Najveća skupina troškova hitnih operacija odnosi se na popravak infrastrukture i postrojenja u području energetike, vode, otpadnih voda, telekomunikacija, prometa, zdravstva i obrazovanja i iznosi 26,3 milijuna EUR. Druga po veličini skupina troškova odnosi se na uspostavu preventivne infrastrukture i mjera za zaštitu kulturne baštine i iznosi 10 milijuna EUR. Treća po veličini skupina troškova odnosi se na troškove raščišćavanja područja pogođenih katastrofom i iznosi 1,7 milijuna EUR. Troškovi pružanja privremenog smještaja i službe spašavanja iznose 0,7 milijuna EUR.
- (10) Italija je Direktivu 2007/60/EZ u nacionalno zakonodavstvo prenijela Zakonodavnom uredbom br. 49 od 23. veljače 2010., u kojoj se navodi da je potrebno izraditi karte opasnosti od poplava i rizika od poplava za područja utvrđena u skladu s tim zakonodavnim aktom. Osim toga, prije 22. prosinca 2015. odobren je plan upravljanja rizicima od poplava podijeljen na vodna područja.
- (11) Na dan kad je podnijela zahtjev, protiv Italije se nije vodio postupak zbog povrede zakonodavstva Unije u vezi s prirodom katastrofe.
- (12) Talijanska tijela nisu navela da su prihvatljivi troškovi pokriveni osiguranjem.

³ Zahtjev je podnesen 2024., stoga se primjenjuje prag za 2024.

2.3 Zaključak

S obzirom na prethodno navedena razmatranja i na temelju ocjene dostavljenih informacija Komisija zaključuje da katastrofe navedene u zahtjevima koje su podnijele Njemačka i Italija ispunjavaju uvjete za mobilizaciju FSEU-a utvrđene u Uredbi o FSEU-u.

3. FINANCIRANJE

Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.⁴ (dalje u tekstu „Uredba o VFO-u”) omogućuje mobilizaciju FSEU-a u kontekstu pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR). Točkom 10. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju⁵ (IIA) te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, utvrđuju se modaliteti za mobilizaciju FSEU-a u kontekstu SEAR-a.

Budući da je glavni razlog za osnivanje FSEU-a bila solidarnost, Komisija smatra da bi pomoć trebala biti progresivna. Stoga bi za dio štete koji premašuje prag za mobilizaciju FSEU-a za „**prirodnu katastrofu velikih razmjera**” (tj. 0,6 % BND-a ili 3 milijarde EUR u cijenama iz 2011., ovisno o tome koji je iznos manji, vidjeti članak 2. stavak 2. Uredbe o FSEU-u) intenzitet pomoći trebao biti veći nego za dio štete do tog praga. To znači da se iznos pomoći za zemlju pogođenu katastrofom koja ispunjava uvjete „prirodne katastrofe velikih razmjera” izračunava zbrajanjem dvaju iznosa: 2,5 % ukupne izravne štete ispod praga i 6 % za dio ukupne izravne štete iznad praga.

Stopa za utvrđivanje iznosa pomoći za „**regionalne prirodne katastrofe**”, koji ne premašuju nacionalni prag, iznosi 2,5 % ukupne izravne štete.

Metodologija za izračun pomoći utvrđena je u Godišnjem izvješću o FSEU-u za razdoblje 2002. – 2003. te su je prihvatili Europski parlament i Vijeće. Komisija stoga proračunskom tijelu predlaže da za zahtjeve Njemačke i Italije mobilizira sljedeće iznose:

⁴ SL L 433I, 22.12.2020., str. 11., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

⁵ SL L 433I, 22.12.2020., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Katastrofa	Ukupna izravna šteta (u EUR)	Primjenjivi prag za katastrofe velikih razmjera (u EUR)	2,5 % ukupne izravne štete do praga za katastrofe velikih razmjera (u EUR)	6 % izravne štete iznad praga za katastrofe velikih razmjera (u EUR)	2,5 % ukupne izravne štete (u EUR)	Ukupni predloženi iznos pomoći (u EUR)	Predujam (u EUR)	Preostali iznos za plaćanje (u EUR)
Njemačka – poplave (katastrofa velikih razmjera)	4 131 673 024	3 880 820 000	97 020 500	15 051 181	Nije primjenjivo	112 071 681	Nije primjenjivo	112 071 681
Italija (Valle d'Aosta) – poplave (regionalna katastrofa)	158 394 907	71 054 400	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	3 959 872	3 959 872	Nije primjenjivo	3 959 872
UKUPNO						116 031 553	Nije primjenjivo	116 031 553

Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2024/765⁶ od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) podijeljena je na dva zasebna instrumenta: europsku pričuvu za solidarnost i pričuvu za pomoć u nuždi. Europska pričuva za solidarnost s godišnjim iznosom od 1 016 milijuna EUR (u cijenama iz 2018., što odgovara iznosu od 1 144,2 milijuna EUR u cijenama iz 2024.) upotrijebit će se za pomoć u hitnim situacijama obuhvaćenima FSEU-om.

U skladu s člankom 3. stavkom 7. Uredbe o FSEU-u i člankom 9. stavkom 2. drugim podstavkom Uredbe o VFO-u 25 % godišnjih dodijeljenih sredstava FSEU-a (tj. 286 milijuna EUR za 2024.) raspoloživo je 1. listopada svake godine.

Naposljetku, u skladu s člankom 4.a stavkom 4. Uredbe o FSEU-u iznos od 50 milijuna EUR već je upisan u opći proračun EU-a za 2024. (u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje) za isplate eventualnih predujmova.

Stoga je najveći iznos koji FSEU u ovoj fazi može iskoristiti iz dodijeljenih sredstava iz europske pričuve za solidarnost za 2024., bez predujmova, 297 420 718 EUR, čime se mogu pokriti potrebe za plaćanjima u okviru ove mobilizacije.

Raspoloživi iznos u okviru FSEU-a 2024.:	
Ukupna godišnja dodijeljena sredstva FSEU-a za 2024. (uključujući tranšu od 1. listopada)	1 144 181 018
Sredstva rezervirana za predujmove (–)	50 000 000
Iznos mobiliziran u okviru prve Odluke o mobilizaciji ⁷ (–)	796 760 300
Iznos raspoloživ za mobilizaciju (ne uključujući predujmove)	297 420 718
Iznos predložen za mobilizaciju u okviru druge Odluke o mobilizaciji	116 031 553
Iznos i dalje raspoloživ za predujmove	12 926 996
Preostali iznos za buduće zahtjeve (uključujući predujmove)	194 316 161

⁶ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>).

⁷ COM(2024) 325

Za informaciju, od iznosa od 50 milijuna EUR koji je već upisan u opći proračun EU-a za 2024. za predujmove, Komisija je 2024. već isplatila predujam Grčkoj za poplave uzrokovane ciklonom „Daniel” u iznosu od 25 382 237 EUR i predujam Francuskoj za poplave u bivšoj regiji Nord-Pas de Calais u iznosu od 11 690 767 EUR. U skladu s tim, preostali raspoloživi iznos za predujmove iznosi 12 926 996 EUR. Uz taj iznos, preostala raspoloživa sredstva iznose 297 420 718 EUR, što znači da ukupna preostala raspoloživa sredstva iznose 310 347 714 EUR. Nakon donošenja ove Odluke o mobilizaciji preostala raspoloživa sredstva iznosit će 194 316 161 EUR. U skladu s člankom 9. stavkom 2. Uredbe o VFO-u svaki dio godišnjeg iznosa koji nije iskorišten 2024. može se iskoristiti 2025.

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o mobilizaciji Fonda solidarnosti Europske unije radi pružanja pomoći Njemačkoj i Italiji u vezi s poplavama koje su se dogodile 2024.**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 2012/2002 od 11. studenog 2002. o osnivanju Fonda solidarnosti Europske unije⁸, a posebno njezin članak 4. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.⁹, a posebno njezin članak 9.,

uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju¹⁰ (IIA) te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava, a posebno njegovu točku 10.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Fondom solidarnosti Europske unije („Fond”) Uniji se želi omogućiti da brzo, učinkovito i fleksibilno reagira na izvanredne situacije kako bi pokazala solidarnost sa stanovništvom regija pogođenih velikim ili regionalnim prirodnim katastrofama ili izvanrednim stanjem velikih razmjera u području javnog zdravlja.
- (2) Fond ne smije premašiti gornje granice utvrđene člankom 9. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093, kako je izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) 2024/765¹¹.
- (3) Njemačka je 20. kolovoza 2024. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon poplava u južnoj Njemačkoj u svibnju 2024.
- (4) Italija je 20. rujna 2024. podnijela zahtjev za mobilizaciju Fonda nakon poplava u Autonomnoj regiji Valle d’Aosta koje su se dogodile 29. lipnja 2024.
- (5) Navedeni zahtjevi ispunjavaju uvjete za osiguravanje financijskog doprinosa iz Fonda, utvrđene člankom 4. Uredbe (EZ) br. 2012/2002.

⁸ SL L 311, 14.11.2002., str. 3., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj>.

⁹ SL L 433I, 22.12.2020., str. 11., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>.

¹⁰ SL L 433I, 22.12.2020., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2020/1222/oj.

¹¹ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>).

- (6) Stoga bi trebalo mobilizirati Fond kako bi se osigurao financijski doprinos za Njemačku i Italiju.
- (7) Radi što brže mobilizacije Fonda ova bi se Odluka trebala primjenjivati od datuma njezina donošenja,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

U okviru općeg proračuna Europske unije mobilizira se Fond solidarnosti Europske unije te se u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza i odobrenim sredstvima za plaćanje u vezi s prirodnim katastrofama osiguravaju sljedeći iznosi:

- (a) iznos od 112 071 681 EUR za Njemačku u vezi s poplavama u svibnju i lipnju 2024.;
- (b) iznos od 3 959 872 EUR za Italiju u vezi s poplavama u Autonomnoj regiji Valle d'Aosta koje su se dogodile 29. lipnja 2024.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od [datum donošenja]*.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednica*

*Za Vijeće
Predsjednik*

* Datum unosi Parlament prije objave u SL-u.